

TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ DỰA VÀO KHOA HỌC CÔNG NGHỆ VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO TẠI VIỆT NAM

Driving economic growth through science, technology, and innovation:
the case of Vietnam

LÝ ĐẠI HÙNG

*T*ại Việt Nam, đóng góp của khoa học công nghệ trong tăng trưởng kinh tế còn thấp, đầu tư của khu vực doanh nghiệp vào đổi mới sáng tạo còn yếu và chất lượng nguồn nhân lực còn chưa đáp ứng được yêu cầu. Thực tiễn này khá chênh lệch so với những ý tưởng về chính sách đã được hoạch định từ những năm 1990. Nguyên nhân chính là cơ chế quản lý khoa học còn mang nặng tính chất hành chính, thiếu nhất quán về xây dựng thể chế và nhất là, hạn chế trong huy động và phân bổ nguồn vốn cho khoa học công nghệ. Nhìn về tương lai, quá trình tăng trưởng dựa vào khoa học công nghệ tại Việt Nam đối diện với các thách thức về lựa chọn đúng thời điểm chuyển đổi mô hình tăng trưởng và lựa chọn đúng mức mở rộng chính sách tài khóa và tiền tệ để đạt được tăng trưởng cao mà vẫn duy trì được ổn định kinh tế vĩ mô.

Từ khóa: chính sách khoa học công nghệ, năng suất nhân tố tổng hợp (TFP), hệ số sử dụng vốn (ICOR), nghiên cứu và phát triển (R&D).

*I*n Vietnam, the contribution of science and technology to economic growth remains low, investment by the business sector in innovation is weak, and the quality of human resources does not yet meet requirements. These facts differ from the policy ideas defined since the 1990s. The main reasons are the heavily bureaucratic characteristic of science management mechanisms, the inconsistency in institution design, and especially, limitations in mobilizing and allocating capital for science and technology. Looking to the future, the process of growth based on science and technology in Vietnam faces challenges in choosing the appropriated time to transform the growth model and selecting the suitable quantities to expand fiscal and monetary policies to achieve high growth while maintaining macroeconomic stability.

Keywords: science and technology policy, total factor productivity (TFP), incremental capital-output ratio (ICOR), research and development (R&D).

1. Giới thiệu

Việt Nam xác định tăng trưởng kinh tế cao và liên tục, ở mức hai con số, trở thành điều kiện tiên quyết để nền kinh tế thoát khỏi bẫy thu nhập trung bình, hướng tới đạt được mục tiêu trở thành nước phát triển có thu nhập cao vào năm 2045 (Báo điện tử Chính phủ, 2025). Mô hình tăng trưởng của Việt Nam cần được thay đổi, theo hướng chuyển từ thâm dụng nguồn

lực như vốn và lao động sang dựa vào khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo. Nhưng việc chuyển đổi mô hình tăng trưởng, thậm chí xác lập mô hình tăng trưởng mới, với các yếu tố căn bản mang tính định hình lâu dài trở thành một câu hỏi căn bản cần giải đáp.

Lý Đại Hùng, TS., Viện Kinh tế Việt Nam và Thế giới.